МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ КОЛЕДЖ
ГОТЕЛЬНО-ТУРИСТИЧНОГО ТА РЕСТОРАННОГО СЕРВІСУ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник директора з НМР
_____ М. Т. Скоробогата
«29» серпня 2024 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Історія державності та культури України»

Освітньо-професійна програма «Готельно-ресторанна справа»

Спеціальність 241 «Готельно-ресторанна справа»

Галузь знань 24 «Сфера обслуговування»

ПОГОДЖЕНО на засіданні
циклової комісії викладачів гуманітарного циклу
Протокол № 1 від «29» серпня 2024 р.
Голова комісії _____ Голець І.М.

м. Львів – 2024

Львівський професійний коледж готельно-туристичного та ресторанного сервісу

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Назва курсу	**Історія державності та культури України**
Рівень освіти	Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	24 «Сфера обслуговування»
Спеціальність	241 «Готельно-ресторанна справа»
Освітньо-професійна програма	«Готельно-ресторана справа»
Статус дисципліни	Обов’язкова
Форма здобуття освіти	Денна
Обсяг дисципліни	90 годин
Мова викладання	Українська
Кваліфікація	Фаховий молодший бакалавр з готельно-ресторанної справи
Викладач (-і)	Афтанас Андрій Андрійович
Контактний телефон	+38(098) 4610134
E-mail	aftanas1995@gmail.com

Загальна інформація

Розподіл за видами занять та годинами навчання	➢ 30 годин лекцій, ➢ 16 годин семінарських занять, ➢ 44 години самостійної роботи
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://classroom.google.com/
Очікувані результати навчання	У результаті вивчення дисципліни студент повинен: • **знати** основні етапи становлення української державності, ключові історичні події та діячів, культурні процеси, що супроводжували державотворення; • **розуміти** закономірності розвитку політичних, соціально-економічних і культурних інституцій у різні історичні періоди; • **уміти** аналізувати історичні джерела, інтерпретувати події та явища у контексті державотворчих процесів; • **оцінювати** роль культури, освіти, релігії та традицій у формуванні української державності; • **застосовувати** історичні знання для пояснення сучасних політичних і культурних процесів в Україні; • **демонструвати** навички критичного мислення, аргументованого висловлення власної позиції та роботи з інформаційними джерелами.
Форма навчання	денна

Опис дисципліни

1. Інформація про дисципліну: Дисципліна **«Історія державності та культури України»** є обов'язковим компонентом гуманітарної підготовки студентів. Курс охоплює головні етапи розвитку української державності та культури – від найдавніших часів до сучасності – у контексті політичних, соціальних та духовних процесів. Особливу увагу приділено становленню державних інституцій, правовим традиціям, національно-культурному відродженню та культурній спадщині України.

Метою дисципліни є формування у студентів системного розуміння історії української державності та культури, розкриття взаємозв'язку між політичним, соціально-економічним і культурним розвитком суспільства, виховання патріотизму, громадянської відповідальності та поваги до національних традицій і культурних цінностей.

Цілі курсу:

- ознайомити студентів з основними етапами становлення української державності та розвитку культури;
- пояснити вплив історичних подій і суспільних трансформацій на формування політичних інститутів і культурної ідентичності;
- сприяти розвитку аналітичного мислення, здатності інтерпретувати історичні факти та оцінювати їх значення;
- формувати вміння використовувати набуті знання у процесі професійної, громадської та культурно-просвітницької діяльності.

У результаті вивчення дисципліни студент набуває таких **компетентностей:**

Інтегральна компетентність (ІК:)

Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми суб'єктів готельного і ресторанного господарства або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів системи наук, які формують концепції гостинності, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні компетентності:

СК1. Здатність розуміти предметну область і специфіку професійної діяльності.

Програмні результати навчання:

РН3. Пояснювати соціально-економічні явища та суспільно-економічні процеси у сфері обслуговування.

РН5. Застосовувати принципи соціальної відповідальності і громадської свідомості під час виконання професійних обов'язків.

РН7. Здійснювати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел для розв'язання професійних завдань.

РН10. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами ресторанних і готельних послуг у професійній діяльності.

4.Технічне й програмне забезпечення /обладнання. Для забезпечення навчального процесу використовуються мультимедійний проектор, комп'ютер із доступом до мережі Інтернет, інтерактивна дошка, презентаційне обладнання та аудіовізуальні матеріали.

Програмне забезпечення включає пакети Microsoft Office / Google Workspace, Canva / PowerPoint для створення презентацій, а також доступ до онлайн-ресурсів – електронних бібліотек, освітніх платформ й архівів історичних документів.

.

1. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. Становлення та еволюція української державності (від найдавніших часів до кінця XVIII ст.)

Змістовні теми:

1. Вступ. Предмет, завдання та методологія курсу. Поняття державності й культури. Джерела та історіографія дослідження.
2. Становлення державності на українських землях у давньоруський період. Русь-Україна як перша форма української державності; політична система, право, культура, християнізація.
3. Галицько-Волинська держава. Політична організація, князівська влада, розвиток культури, літописання, архітектури.
4. Українські землі у складі іноземних держав (XIV–XVI ст.). Литовсько-руська доба, Річ Посполита, Магдебурзьке право, культурне життя.
5. Козацька доба та формування ідеї української державності. Запорозька Січ, Гетьманщина, державний устрій, освіта, релігія, мистецтво.
6. Гетьманщина XVIII ст. та ліквідація автономії. Політичні реформи, централізація, занепад автономії, духовне життя.

Очікувані результати модуля:

Після завершення першого модуля студент:

- розуміє процес формування української державності у давні та середньовічні часи;
- уміє визначати характерні риси політичного устрою Київської Русі, Галицько-Волинської держави, Гетьманщини;
- пояснює взаємозв'язок між розвитком державності та культурно-освітніми процесами;
- здатен аналізувати джерела та виявляти історичні традиції українського державотворення;
- формує власне бачення еволюції української ідентичності та державної ідеї.

МОДУЛЬ 2. Українська державність у XIX–XXI ст.: від ідей до реальності

Змістовні теми:

7. Українські землі у складі імперій (XIX ст.). Національне відродження, громадівський рух, розвиток освіти й культури.
8. Українська державність у 1917–1921 рр. Центральна Рада, Гетьманат, Директорія, культурні процеси доби визвольних змагань.
9. Україна в міжвоєнний період та під час Другої світової війни. Політичні та культурні процеси, окупаційна політика, українські державні утворення.
10. Україна в умовах радянської системи (1945–1991 рр.). Особливості державного устрою, культура радянської доби, дисидентський рух.
11. Відновлення незалежності України (1991 р.) та формування сучасної державності. Конституційний процес, державна символіка, культура незалежної України.
12. Підсумкове заняття. Українська державність і культура у глобальному контексті.

Очікувані результати модуля:

Після завершення другого модуля студент:

- знає основні етапи розвитку української державності у XIX–XXI ст.;
- уміє характеризувати ключові політичні процеси, рухи та постаті українського державотворення;
- розуміє вплив імперських, радянських та незалежних етапів на формування української культури;
- володіє навичками порівняльного аналізу історичних епох;
- здатен оцінювати сучасний стан і перспективи розвитку державності України.

2. Схема курсу

№	Тема курсу	Зміст навчального матеріалу	Лекції (год.)	Семінари (год.)	Самостійна робота (год.)	Разом
1	Вступ. Предмет, завдання та методологія курсу	Поняття "державність" і "культура". Джерела вивчення. Історіографія теми.	1	1	3	5
2	Становлення державності на українських землях у давньоруський період	Київська держава: політична організація, право, культура, освіта, релігія.	1	2	3	6
3	Галицько-Волинська держава	Особливості державного устрою. Князі та їхня політика. Розвиток культури, книжності, освіти.	3	1	3	7

4	Українські землі у складі іноземних держав (XIV–XVI ст.)	Литовсько-руська держава, Річ Посполита, Магдебурзьке право, культурні процеси.	3	1	3	7
5	Козацька доба та формування ідеї української державності	Запорозька Січ, Гетьманщина, державні інституції, освіта, релігія, козацька культура.	3	2	4	9
6	Гетьманщина XVIII ст. та ліквідація автономії	Політичні реформи, централізація влади, занепад державних інститутів, культурне відродження.	3	1	4	8
7	Українські землі у складі імперій (XIX ст.)	Національне відродження, ідеї автономії, розвиток освіти, науки, літератури, мистецтва.	3	2	4	9
8	Українська державність у 1917–1921 рр.	Центральна Рада, Гетьманат, Директорія, культурні процеси доби визвольних змагань.	3	2	4	9
9	Україна в міжвоєнний період та під час Другої світової війни	Державні утворення, політика окупаційних режимів, культура, освіта, мистецтво.	3	1	4	8
10	Україна в умовах радянської системи (1945–1991 рр.)	Політичний устрій, репресії, відлига, дисидентство, розвиток культури, науки, освіти.	3	1	4	8
11	Відновлення незалежності України (1991 р.) та формування	Конституційний процес, політична система, символіка, культура	2	1	4	7

	сучасної державності	незалежної України.				
12	Підсумкове заняття. Українська державність і культура у глобальному контексті	Узагальнення курсу. Державність і культурна ідентичність у сучасній Україні.	1	1	4	7
	Разом:		**39**	**16**	**44**	**90**

3.Теми семінарських занять

№	Тема семінару	Основні питання для обговорення	Кількість годин
1	Предмет, завдання та методологія історії державності та культури України	Що таке державність і культура? Джерела та історіографія курсу. Які чинники впливали на формування української державності?	2
2	Русь-Україна – витоки української державності	Політична система Русі; роль князя; християнізація як чинник державного та культурного розвитку.	2
3	Галицько-Волинська держава	Особливості державного устрою; політична спадщина князів.	2
4	Українські землі під владою іноземних держав (XIV–XVIII ст.). Козацька держава	Вплив Литовсько-руської держави та Речі Посполитої на розвиток політичної думки та культури; роль магдебурзького права; особливості розвитку козацтва	2
5	Українське національне відродження XIX ст.	Громадівський рух, діяльність “Руської трійці”, Т. Шевченка; розвиток освіти, науки, культури.	2
6	Українська революція 1917–1921 рр.	Політичні інституції (Центральна Рада, Гетьманат, Директорія); державні символи; культурне життя доби визвольних змагань.	2

7	Україна в радянський період (1922–1991 рр.)	Особливості державного устрою, репресії, русифікація, дисидентство, культурна політика.	2
8	Незалежна Україна: державність і культура сьогодення	Конституційний процес, політичні реформи, розвиток сучасної української культури та ідентичності.	2
	Разом:		**16**

4. Самостійна робота

1. Витоки української державності у контексті розвитку ранніх цивілізацій на території України.
2. Суспільно-політичний устрій Київської Русі: князь, боярство, віча.
3. Культурні надбання доби Київської Русі: освіта, літописання, архітектура.
4. Галицько-Волинська держава як спадкоємиця Київської Русі.
5. Українські землі у складі Великого князівства Литовського та Речі Посполитої: зміни у державному устрої.
6. Козацтво як феномен української державності та культури.
7. Політична і культурна спадщина гетьманської держави.
8. Українське національне відродження XIX століття: діячі, ідеї, культурні здобутки.
9. Формування української державності у період революції 1917–1921 рр.
10. Радянська модель державності: політична система, культура, ідеологія.
11. Розвиток української культури другої половини XX ст.
12. Становлення незалежної України: державотворчі процеси 1991–2014 рр.
13. Культура та державність сучасної України: виклики і перспективи.

5. Методи навчання

Методи навчання у курсі поєднують лекційні, практичні та самостійні форми роботи. Лекції проводяться з використанням презентацій, схем, хронологій та відеоматеріалів для пояснення історичних подій і культурних процесів. На семінарах студенти аналізують історичні джерела, обговорюють документи та беруть участь у дискусіях і кейс-розборах. Самостійна робота передбачає написання есе, створення презентацій та роботу з цифровими ресурсами. Інтерактивні методи включають групові обговорення, дебати, рольові ігри та мультимедійні завдання для розвитку аналітичного та критичного мислення.

6. Методи контролю

Контроль знань і навичок студентів здійснюється для оцінювання рівня засвоєння навчального матеріалу, формування компетентностей та підготовки до самостійної професійної діяльності. Методи контролю включають:

1. Поточний контроль:

- **усні опитування** на лекціях та практичних заняттях для перевірки розуміння ключових понять і фактів;
- **тести та контрольні роботи** з тем модулів для оцінки знань з історії державності та культури України.
- **аналіз письмових завдань** (реферати, есе, аналітичні записки) для оцінки уміння критично працювати з джерелами;
- **практичні завдання** на семінарах: робота з документами.

2. Контроль змістового модулю.

При виконанні модульних (контрольних) завдань оцінці підлягають: тести, виконання письмових завдань під час проведення контрольних робіт, інші завдання.

3. Підсумковий контроль.

Формою підсумкового контролю з дисципліни «Історія та культура Україний» є екзамен.

Оцінювання учнів здійснюється відповідно до 12-бальної шкали оцінювання знань учнів (згідно «Положення про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень учнів у Львівському професійному коледжі готельно-туристичного та ресторанного сервісу»).

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за **дванадцятибальною шкалою**.

Протягом семестру оцінюються:

- рівень володіння теоретичними знаннями, що їх можна виявити під час усного чи письмового опитування, тестування;
- рівень умінь використовувати теоретичні знання під час розв'язування задач;
- зміст і якість творчих робіт студентів (есе, проектів, творчих презентаційних робіт).

8.1 Схема нарахування балів з дисципліни

Навчальні досягнення здобувачів характеризуються за такими рівнями:

I. *Початковий рівень*: відповідь здобувача при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про предмети і явища; діяльність студента здійснюється під керівництвом викладача.

II. *Середній рівень*: знання неповні, поверхові; здобувач відтворює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, має проблеми з аналізом та формулюванням висновків; здатний виконувати завдання за зразком.

III. *Достатній рівень*: здобувач знає істотні ознаки понять, явищ, закономірностей, зв'язки між ними, самостійно застосовує знання у стандартних ситуаціях, уміє аналізувати, робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь студента повна, логічна, обґрунтована; розуміння пов'язане з одиничними образами, не узагальнене.

IV. *Високий рівень*: здобувач має глибокі, міцні, узагальнені знання про предмети, явища, поняття, теорії, їхні суттєві ознаки та зв'язок останніх з іншими поняттями; здатний використовувати знання як у стандартних, так і в нестандартних ситуаціях.

8.2 Умови нарахування балів

Рівні навчальних досягнень студентів	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів
Початковий	1–3	Студент засвоїв мінімальний обсяг знань, відповідає лише на прості питання, допускає багато помилок, не здатен робити висновки і системно аналізувати інформацію.
Середній	4–6	Студент засвоїв базовий обсяг знань, відповідає на більшість простих запитань, робить окремі висновки, але потребує допомоги при складних завданнях.
Достатній	7–9	Студент добре засвоїв матеріал, володіє теорією та вміє застосовувати знання на практиці, допускає незначні помилки, здатен робити висновки.
Високий	10–12	Студент повністю засвоїв матеріал, демонструє аналітичне мислення, самостійно робить висновки, застосовує знання у складних ситуаціях, відповідає на більшість запитань правильно.

8.3. Критерії підсумкового оцінювання

Підсумкове оцінювання студентів на екзамені передбачає оцінку знань теоретичного матеріалу, аналітичних навичок, аргументованості відповідей, структурованості та логіки викладу, а також використання знань із самостійної роботи та практичних завдань. Студенти оцінюються за умінням правильно застосовувати історичні терміни, аналізувати джерела, порівнювати факти та робити логічні висновки. Важливою є здатність обґрунтовувати відповіді, наводити приклади та пояснювати причинно-наслідкові зв'язки. Екзамен

проводиться в комбінованій формі, а максимальна оцінка становить 12 балів. Високі бали отримують ті студенти, які демонструють глибоке розуміння матеріалу та вміння застосовувати знання у різних ситуаціях.

9. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення курсу включає навчальну та робочу програми дисципліни, силабус, тематичні плани, методичні рекомендації до семінарських занять і самостійної роботи. Використовуються навчальні посібники, збірники історичних документів, карти, хронологічні таблиці, тестові завдання та контрольні питання. Для ефективного засвоєння матеріалу застосовуються мультимедійні презентації, цифрові ресурси, відеолекції, онлайн-архіви та інтерактивні освітні платформи.

Питання до екзамену	1. Предмет, мета і завдання курсу «Історія державності та культури України». 2. Джерельна база та історіографія курсу. 3. Основні етапи становлення української державності. 4. Трипільська культура та її роль у формуванні духовної спадщини українців. 5. Давні державні утворення на території України (скіфи, сармати, анти). 6. Вплив античних полісів Північного Причорномор'я на розвиток українських земель. 7. Виникнення Київської Русі: соціально-економічні та політичні чинники. 8. Реформи князя Володимира Великого. 9. Прийняття християнства та його вплив на державність і культуру Русі. 10. Культурне життя Київської Русі (освіта, літописання, архітектура). 11. Законодавство Київської Русі («Руська правда»). 12. Роль Ярослава Мудрого у зміцненні державності та розвитку культури. 13. Занепад Київської Русі: причини та наслідки. 14. Галицько-Волинська держава: політична організація, правителі, зовнішня політика. 15. Культура Галицько-Волинської держави. 16. Українські землі у складі Великого князівства Литовського. 17. Люблінська унія 1569 р. та її значення для українських земель. 18. Виникнення козацтва: причини, соціальна структура, роль у захисті державності. 19. Запорозька Січ як форма військово-політичної організації. 20. Козацька культура: освіта, звичаї, символіка. 21. Національно-визвольна війна під проводом Богдана Хмельницького. 22. Формування Гетьманської держави. 23. Конституція Пилипа Орлика 1710 р. – перша європейська конституція. 24. Державний устрій Гетьманщини (адміністрація, суд, військо). 25. Ліквідація автономії Гетьманщини та її наслідки. 26. Освітні центри XVIII ст. (Києво-Могилянська академія, братські школи). 27. Розвиток українського бароко в архітектурі та мистецтві. 28. Українське національне відродження XIX ст.: етапи та діячі. 29. «Руська трійця» та її роль у формуванні національної ідентичності. 30. Тарас Шевченко і його внесок у розвиток національної ідеї. 31. Діяльність Кирило-Мефодіївського товариства. 32. Громадівський рух і розвиток української науки в XIX ст. 33. Українська культура в другій половині XIX – на початку XX ст.

	34. Українська революція 1917–1921 рр.: основні етапи та політичні інституції. 35. Державне будівництво в добу Центральної Ради. 36. Гетьманат П. Скоропадського та його політична програма. 37. Директорія УНР: внутрішня та зовнішня політика. 38. ЗУНР і акт Злуки 22 січня 1919 р. 39. Україна в складі СРСР: політичний режим, репресії, русифікація. 40. Культурна політика радянської доби. 41. Дисидентський рух в Україні у 1960–1980-х рр. 42. Перебудова та пробудження національної свідомості. 43. Проголошення незалежності України у 1991 р. 44. Конституційний процес в Україні. 45. Формування політичної системи незалежної держави. 46. Українська культура кінця XX – початку XXI ст. 47. Роль церкви у формуванні української національної ідентичності. 48. Україна в умовах глобалізації: культурні виклики. 49. Європейська інтеграція України: політичні та культурні аспекти. 50. Державність і культура сучасної України: тенденції та перспективи розвитку.

Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Атмосферу довіри, взаєморозуміння, взаємоповаги потрібно будувати щоденно. Політика навчального закладу спрямована на академічну доброчесність, прозорість та законність діяльності. Задля цього розроблено та впроваджено: 1. Положення про організацію освітнього процесу у Львівському професійному коледжі готельно-туристичного та ресторанного сервісу 2. Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти у Львівському професійному коледжі готельно-туристичного та ресторанного сервісу 3. Положення про академічну доброчесність та корпоративну етику у Львівському професійному коледжі готельно-туристичного та ресторанного сервісу 4. Положення про внутрішній моніторинг якості підготовки фахівців у Львівському професійному коледжі готельно-туристичного та ресторанного сервісу 5. Положення про запобігання академічного плагіату у Львівському професійному коледжі готельно-туристичного та ресторанного сервісу 6. Антикорупційна програма Львівського професійного коледжу готельно-туристичного та ресторанного сервісу 7. Положення про уповноважений підрозділ (уповноважену особу) з питань запобігання та виявлення корупції 8. План заходів по запобіганню та протидії корупції у Львівському професійному коледжі готельно-туристичного та ресторанного сервісу.
Пропуски занять	Відпрацювання пропущених занять відбувається у перший день за графіком консультацій викладача з навчальної дисципліни.
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Всі завдання здаються у встановлений термін, за винятком поважної причини у студента.
Невідповідна поведінка під час заняття	Вирішується згідно з чинним законодавством України, Статутом Коледжу.
Додаткові бали	Виставляються під час семінарських занять за оригінальні відповіді студентів із заявленої теми.
Неформальна освіта	Участь у тренінгах, курсах, семінарах, гуртках, волонтерських або професійних програмах, онлайн-курсах, культурних чи громадських ініціативах.

10. Рекомендована література

Базова:

1. Бойко О. Д. *Історія України: Посібник для студентів вищих навчальних закладів.* – К.: Академвидав, 2022.
2. Віднянський С., Мартинов А. Російсько-українська війна та міжнародне співтовариство / Відп. ред. В. Смолій. НАН України. Інститут історії України. – К.: Інститут історії України, 2023. – 264 с.
3. Власов В. С. *Історія України: підручник для студентів ЗВО.* – К.: Освіта, 2021.
4. Грицак Я. *Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX–XX століття.* – К.: Генеза, 2021.
5. Гуржій О. І., Смолій В. А. *Історія України: з найдавніших часів до сьогодення.* – К.: Либідь, 2021.
6. Крип'якевич І. *Історія України.* – Львів: Світ, 2019.
7. Кульчицький С. В. *Історія України: сучасне бачення.* – К.: Темпора, 2022.
8. Литвин В. М. *Історія України.* – К.: Наукова думка, 2020.
9. Недошитко І. Конспект лекцій з дисципліни «Історія державності та культури України». Тернопіль: ЗУНУ, 2024. 320 с.
10. Недошитко І. Методичні рекомендації з дисципліни «Історія державності та культури України» Тернопіль: ЗУНУ, 2024. 65 с.
11. Субтельний О. *Україна: Історія.* – К.: Либідь, 2020.
12. Турченко Ф. Г., Мороко В. М. *Історія України: навчальний посібник.* – К.: Генеза, 2023.
13. Україна в історії Європи XIX – початку XXI ст.: історичні нариси / За ред. С. В. Віднянського. НАН України. Інститут історії України. – К.: Інститут історії України, 2020. – 814 с
14. Шевченко Л. І. *Історія української державності.* – Харків: Ранок, 2019.

Допоміжна:

1. *Історія української культури: у 5 т.* – К.: Наукова думка, 2019.
2. Попович М. *Нарис історії культури України.* – К.: АртЕк, 2020.
3. Грицак Я. *Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX–XX століття.* – К.: Генеза, 2021.
4. Плохій С. *Брама Європи: Історія України від скіфських воєн до незалежності.* – Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2022.
5. Касьянов Г. *Україна 1991–2021: На шляху до себе.* – К.: Laurus, 2021.
6. *Культурна спадщина України: енциклопедичний довідник.* — К.: Видавництво «Україна», 2020.
7. Кучеренко А. М. *Історія та культура України: методичні матеріали для студентів технічних спеціальностей.* – К.: НТУУ «КПІ», 2021.

Інтернет-ресурси

1. Електронна бібліотека Українського інституту національної пам'яті — https://uinp.gov.ua
2. Електронна бібліотека «Історія України» НАН України — http://resource.history.org.ua
3. Освітній портал «Історична правда» — https://www.istpravda.com.ua
4. Електронна бібліотека Верховної Ради України — https://zakon.rada.gov.ua
5. Український національний портал «Музейний простір України» — https://prostir.museum

Силабус навчальної дисципліни розроблено
викладачем історії Афтанасом А. А.